



### ***Rikkoutunut koskemattomuus***

Tulevaisuus voi tuoda tullessaan useita mahdollisia uhkia, jotka liittyvät kyberhyökkäyksiin, toimitilojen fyysiseen vahingoittamiseen, kaluston häirintään ja henkilöstön turvallisuuteen.

On vuosi 2050. Kyberympäristössä kriittiset järjestelmät, kuten hätäkeskuksen viestintäverkot, voivat joutua kyberhyökkäysten kohteeksi. Haittaohjelmat tai palvelunestohyökkäykset voivat estää avunsaannin tai viivästyttää tiedonkulkua kriisitilanteissa. Tällaisia hyökkäyksiä on jo nähty Yhdysvalloissa (CISA, 2022), josta on raportoitu useita kyberhyökkäyksiä, mitkä ovat häirinneet hätäkeskuspalveluiden toimintaa. Hyökkäykset ovat kohdistuneet hätäkeskusjärjestelmiin, joihin on tulvinut massiivinen määrä vääriä puheluja estäen aitoja hätäpuheluja pääsemästä läpi. Näitä hyökkäyksiä on toteutettu bottiverkkoja ja väärennetyjä soittajan tunnistetietoja hyödyntämällä, mikä on tehnyt niiden torjumisesta erityisen haastavaa.

Sabotaasi voi kohdistua sekä toimitiloihin että kalustoon, heikentäen operatiivista valmiutta. Sabotaasi kalustoa kohtaan voi tarkoittaa kaluston vaurioittamista tai liikkeen estämistä, joka hidastaa pelastusyksiköiden liikkumista. Maailmalla on raportoitu useita tapauksia, joissa hälytysajoneuvoja on estetty liikkumasta mielenosoitusten aikana estämällä ajoväylät tai tuhoamalla kalustoa. Ranskassa keltaliiviliikkeen aikana (France24, 2019) mielenosoitukset ja väkivaltaiset yhteenotot poliisin kanssa ovat johtaneet merkittäviin haasteisiin pelastustoimelle. Mielenosoitusten aikana on raportoitu useista tapauksista, joissa ambulanssien ja paloautojen pääsy on estetty, ja kalustoa on vahingoitettu.

Samankaltaisia tapauksia on havaittu muualla maailmassa, joissa hälytysajoneuvoja on estetty liikkumasta mielenosoitusten aikana. Ajoväylien estäminen tai kaluston tuhoaminen ovat yleisiä keinoja sabotoida pelastustoimintaa. Vuonna (Sutori, 2019) Hongkongin mielenosoituksissa paloautojen pääsy alueelle estettiin tahallisesti, ja välineistöä vahingoitettiin, mikä viivästytti pelastustoimia ratkaisevasti.

Tulevaisuudessa pelastustoimi voi kohdata myös henkilöstöön liittyviä riskejä. Riskit voivat liittyä väkivaltaisiin hyökkäyksiin ja sabotaaseihin henkilöstä kohtaan. Suomessa on tapahtunut useampia vakavia tapauksia, joissa ambulanssihenkilöstö on joutunut hyökkäysten kohteeksi. Kuopiossa (Náveri, 2014), kaksi parikymppistä miestä soitti ambulanssin paikalle ja yritti ryöstää hoitohenkilöstön. He käyttivät uhkaavana aseena muovikuula-asetta ja veistä. Tapaus herätti laajaa huomiota ja nosti esiin hätäpalveluiden työntekijöiden turvallisuuden merkityksen. Toinen tapaus sattui vuonna (Malinen, 2014), jolloin tekijä oli itse hälyttänyt ambulanssin paikalle, kun ambulanssi saapui, mies uhkasi hoitajia oikealla aseella ja ryösti lääkelaukun.